

élet és iskola, élet-iskola, életiskola, iskola és élet, iskola-élet, iskolaélet

Aki a *Kommunista kiáltványt* és az *Újszövetséget* lovára fordította

„Élete következő sorsfordító eseménye egy irodalmi röpdolgozat írásakor történt. József Attila anyaversei volt a téma. Ekkor Choli már nagy érdeklődést mutatott az irodalom iránt, különösen nagy hatással volt rá József Attila, akinek verseskötete mindig a táskájában lapult.

A dolgozat nem jelentett problémát számára, amikor befejezte, elővette József Attila kötetét és elkezdte papírra vetni élete első műfordítását.

A tanár úr természetesen erre a tevékenységre felfigyelt. »... egyszer csak az öreg, miközben fel sem néz, megszólal – Daróczi, hozza ki! –, kivittem a dolgozatot, azt mondja – Nem ezt, a másikat! – Mindenki odafigyelt erre, már sugdolóztak – Choli lebukott! – Viszem ki a József Attila kötetet, már azon gondolkodtam, hogy mondja, hogy – Choli egyes! –, hát az Isten nem mossa le rólam, hogy puskáztam, hát József Attila – anyaversek a téma, nálam meg ott volt a József Attila kötet. Állok a katedra előtt egyik lábamról a másikra, majd elsüllyedek a szégyenben, hogy lebuktam. Benne volt a papír, amit írtam, kiveszi, nézi, nézi – Mit fog csinálni? – gondolkodtam, mire kérdezi: – Mi ez? – Tanár úr, ez egy vers – mondom. – Azt én is látom az alakjáról, de hogy van ez írva, milyen nyelven? – még nagyobb a csajok füle. Az nem volt titok, hogy cigány vagyok, hát azt tudta mindenki. Mondom: – Cigány nyelven. – Na, olvassa fel! – Végigmondtam neki az *Ars poeticát*, mert éppen azt fordítottam a pad alatt.

Azt mondja: – Jól van, hagyja itt! – Visszabandukoltam. Következő héten mentem és egy lány szalad elé, felkapnak – Choli, költő vagy! – kiabáltak. «

A tanár úr a gimnázium faliújságján közzétette a fordítást, majd később a Nagyvilág világ-irodalmi folyóiratban közölte Bellér Béla a versfordítást.”

Részlet Hidvégi-B. Attila nekrológiájából

(http://www.romnet.hu/hirek/2018/05/12/elhunyt_choli_daroczi_jozsef_iro_kolto)

„Choli hídépítő és jövőépítő is volt. Képesítés nélküli tanítóként kezdte a rákospalotai Lila Iskolában. Napjait kezdhette a gyerekek összeszedésével, mert a cigány szülők nehezteltek a gyermekeiket semmibe vevő iskolarendszerre, ahonnan egészen korán kibuktak maguk is. Megtapasztalták, hogy az iskolában szereshető tudás nélkül kellett boldoguljanak, a maguk erejéből, a régi tudásokra alapozva.

Choli cigányul köszönt és folyton azt kérdezgette a szülőktől, te nem szeretnéd, ha a gyereked többre vinné, mint te magad? Lehetne jogosítványa, de ahhoz is kell a nyolc osztály! Ez a két, egymást erősítő apróság, hogy az iskolában, a rendszerbe beépülve cigányul beszélő tanító van, s hogy az ő segítségével elérhető közelségbe kerülhet a gyerekek haladása – tulajdonképpen forradalmasította a helyzetet. A meghirdetett szülői értekezlet olyan jól sikerült, hogy a szülők maguk kérték, legyen rendszeres találkozó! Így alakult meg a „Rom Som – Cigány Vagyok” Klub a Kozák téri Művelődési Házban és röviddel később az első együttes, Rom Som néven.”

Részlet Daróczi Ágnes nekrológiájából

(http://hvg.hu/velemenyt/20180513_Daroczi_Agnes_Choli)

MAGYAR
PEDAGÓGIAI
TÁRSASÁG